



บันทึกความร่วมมือ
การพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่ดินแนวใหม่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง
ระหว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ ๑๓ จังหวัดเชียงใหม่

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โครงการหลวงแม่ทาเหนือ

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินที่ทำกินและที่อยู่อาศัยโดยชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

บันทึกความร่วมมือฉบับนี้ จัดทำขึ้นเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดห้วยทราย หมู่ ๔ ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ เรื่องการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่ดินแนวใหม่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง เพื่อบันทึกความเข้าใจในข้อตกลงความร่วมมือ ในการสนับสนุนแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินที่ทำกินและที่อยู่อาศัยโดยชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองภาคเหนือตอนบน ที่จะเกิดขึ้น ระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ ๑๓ จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โครงการหลวงแม่ทาเหนือ คณะทำงานการแก้ไขปัญหาที่ดินที่ทำกินและที่อยู่อาศัยโดยชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานสักขีพยาน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

แนวคิดและหลักการสำคัญ

จากการที่เครือข่ายที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยภาคเหนือตอนบน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ทำให้เกิดพื้นที่รูปธรรมขององค์กรชุมชน ที่ได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยทั้งในชุมชนเมืองและชนบท โดยชุมชนและท้องถิ่นเป็นแกนหลักในการดำเนินการ และสามารถเชื่อมโยงขบวนการทำงานเข้าด้วยกัน ทำให้ได้รับการยอมรับจากรัฐบาล โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนและท้องถิ่นได้ร่วมกัน

ปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ตำบลตนเอง โดยการสำรวจที่ดินทั้งหมด การจัดทำฐานข้อมูลโดยชุมชน การจัดทำผังตำบลและท้องถิ่นเป็นแกนหลัก และขอให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดการการใช้ที่ดิน เพื่อการอยู่อาศัยและทำกินทั่วประเทศ

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลส่วนกลาง ฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีภาคส่วนวิชาการ จำเป็นที่จะต้องร่วมมือกัน ในการสำรวจข้อมูลปัญหาของประชาชนในพื้นที่ตำบล ผู้เดือดร้อนด้านที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย การสำรวจที่ดินที่อาจใช้ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ตำบลได้ การสร้างการเรียนรู้แก่ชุมชนเจ้าของปัญหาในกระบวนการที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดิน การจัดการที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการดูแลรักษาที่ดิน ทำกินและที่อยู่อาศัย ให้สามารถใช้เพื่อประกอบอาชีพและอยู่อาศัยได้อย่างยั่งยืน มั่นคง ตลอดจนการดูแลรักษาพื้นที่ เพื่อความคงอยู่ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี อันเป็นสมบัติของชาติต่อไปด้วย

เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงได้ลงนามบันทึกความร่วมมือในวันนี้

เป้าหมายสำคัญของการลงนามบันทึกความร่วมมือ

- ๑) เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยโดยขบวนองค์กรชุมชนและท้องถิ่น โดยการ
 - เปิดโอกาสให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกันปฏิรูปที่ดินตนเองทุกตำบล เพื่อให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินไปยังเกษตรกรรายย่อยและผู้อยู่อาศัยที่มีรายได้น้อย ในลักษณะกรรมสิทธิ์ร่วม
 - ปรับเปลี่ยนโครงสร้างที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยในระดับจังหวัด ให้ชุมชนผู้เดือดร้อนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมให้สามารถใช้ที่ดินได้เต็มประสิทธิภาพ
 - ทำให้เกิดการแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ประกอบด้วย ร่าง พรบ.สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร ร่าง พรบ.ธนาคารที่ดิน ร่าง พรบ.ภาษีที่ดินอัตราก้าวหน้า ร่าง พรบ.กองทุนยุติธรรม และ ร่าง พรบ.จังหวัดจัดการตัวเอง
 - ผลักดันกองทุนปฏิรูปที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยในระดับตำบล ในการสร้างภูมิคุ้มกันในการบริหารจัดการ
- ๒) เพื่อร่วมกันสนับสนุนให้ชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนและท้องถิ่น ร่วมกันจัดตั้งกองทุนระดับตำบลสำหรับการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การอยู่อาศัย และการจัดการชุมชนร่วมกันอย่างเข้มแข็งของชุมชน โดยมีรูปแบบการแก้ไขที่หลากหลายสอดคล้องกับศักยภาพ และวิถีชีวิตของชุมชน

- ๓) เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระบวนการทำงานและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์กรพัฒนาต่างๆ ในจังหวัดทุกกระบวนการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของชุมชนในภาคเหนือตอนบน
- ๔) เพื่อสนับสนุนให้เกิดแผนปฏิบัติการปฏิรูปที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของชุมชนในภาคเหนือตอนบน จากการวางแผนงานร่วมกัน โดยมีวิธีการทำงานตามรูปแบบและแนวปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน

บทบาท ภารกิจของภาคีความร่วมมือ

- ๑) องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาพื้นที่ตำบลให้เกิดรูปธรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินที่ทำกิน ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง องค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก โดยใช้เครื่องมือผังชีวิต ผังตำบล เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานไปสู่การจัดการตนเอง ด้านทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืน
- ๒) ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ ๑๓ จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมสนับสนุนในการดำเนินงานและงบประมาณ ของตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ตามโครงการพัฒนาตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม จัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ
- ๓) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาขององค์กรชุมชน เพื่อให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนาร่วมกับภาคีท้องถิ่น การให้ความรู้ด้านวิชาการ และการจัดทำข้อบัญญัติตำบลตลอดจนกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
- ๔) โครงการหลวงแม่ทาเหนือ ร่วมสนับสนุนให้องค์กรชุมชนดูแลรักษาป่าไม้ และส่งเสริมอาชีพให้ชาวบ้านปลูกพืชผัก ผลไม้ จัดหาแหล่งตลาด ตลอดจนการสร้างงานหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
- ๕) คณะทำงานการแก้ไขปัญหาที่ดินที่ทำกินและที่อยู่อาศัยโดยชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน เป็นแกนหลักในการดำเนินการ ร่วมกับภาคีในท้องถิ่น ในการส่งเสริมให้องค์กรชุมชนเป็นผู้ดำเนินงานในทุกกระบวนการและการประสานเชื่อมโยงกับภาคีอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดรูปธรรมการแก้ไข เรื่องที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินโดยชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง
- ๖) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สนับสนุนกระบวนการพัฒนาขององค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นสามารถเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และสนับสนุนงบประมาณสำหรับการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมความร่วมมือของท้องถิ่น ในการร่วมดำเนินการโครงการการแก้ไขปัญหาที่ดินที่ทำกินและที่อยู่อาศัยโลกโดยชุมชนท้องถิ่นจัด รวมทั้งให้คำปรึกษา ส่งบุคลากรเข้าร่วมดำเนินงานตลอดโครงการ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและข้อตกลงร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม เครือข่ายองค์กรชุมชนภาคเหนือตอนบน และภาคีพัฒนา จึงได้ร่วมกันลงนามในบันทึกความร่วมมือนี้ ซึ่งจัดทำขึ้นจำนวน ๖ ฉบับ โดยมีข้อความและสาระสำคัญตรงกัน

ลงชื่อ.....ผู้ลงนาม

 นายกนกศักดิ์ ดวงแก้วเรือน
 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา
 อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ลงนาม

 นายภักดี พวงจิตร
 ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ ๑๓
 จังหวัดเชียงใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ลงนาม

 นายชาตรี เรืองเดชณรงค์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ลงนาม

 นายธีรศักดิ์ วรรณวิจิตร
 ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนา
 โครงการหลวงแม่ทาเหนือ C/๗๗๕

ลงชื่อ.....ผู้ลงนาม

 นายประยงค์ ดอกลำไย
 ประธานคณะทำงานแก้ไขปัญหา
 ที่ดินที่ทำกินและที่อยู่อาศัยโดยชุมชนท้องถิ่น
 ภาคเหนือตอนบน

ลงชื่อ.....ผู้ลงนาม

 นางสาวนิษฐา ปรีชาพิชคุปต์
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
 (องค์การมหาชน)